СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIII. Ч. 17. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СИТІ, середа, 24-го січня 1945. No. 17. NEW YORK and JERSEY CITY, Wednesday, January 24, 1945. VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ІМЕНУВАННЯ ВОЛЕСА ЧЛЕНОМ КАБІНЕТУ ВИКЛИКУЄ СПРОТИВ КОНСЕРВАТИВНИХ ГРУП

ВАШИНГТОН. — З нагоди іменування бувшого віцепрезидента Генрія А. Волеса членом міністеріяльного кабінету, тобто секретарем торгівлі, далися чути як в сенаті так і поза сенатом негодування проти його крайно лівого наставлення як у політиці так і в економіці. Ще перед Демократичною конвенцією в Шікаґу видвигнено проти нього заміти зо сторони більше консервативних груп і тому президент Рузвелт уступив перед ними, щоб їх приєднати для себе і згодитися на кандидатуру Ґері С. Трумана на віцепрезидента. Але тому, що Волес стояв у контакті з лівими ґрупами Нового Розподілу і перетягнув на сторону Рузвелта робітничі організації, він причинився до загальної перемоги Рузвелта з його Новим Розділом. Президент не скриває заслуг Волеса при виборах і тому відтверто дає йому нагороду в формі становища секретаря торговлі.

Противники Волеса підносять проти нього заміт, що він не має досвіду в цих справах, які належать до торговельного департаменту. Щоб ослабити його позицію, вони хочуть відділити Ріконстрокшен Файненс Корпорейшен від торговельного департаменту і піддати цю могутню фінансову установу під самостійну управу. Волес був би позбавлений можливости переводити свої економічні ідеї при помочи розділювання позичок з Файненс Корпорейшен. У сенаті заповідається гостра дискусія заки іменування Волеса буде потверджене.

ВІДКИДАЮТЬ ПРОХАННЯ ВІДБУВАТИ КОНВЕНЦІЇ

ВАШИНГТОН. — Военний Комітет для Конвенцій дав дозвіл двом організаціям на 110 зголошень відбути конвенції в біжучому році. Відкидаючи аплікації інших організацій, голова комісії полк. Монров Джансон поторив свій зазив, щоб організації скликали конвенції лише в такому випадку, коли вони мають на цілі причинитися до военних зусиль Америки. — Організації, які дістали дозвіл на відбування конвенцій це Американський Червоний Хрест і Юнайтед Вор Фонд оф Норт Каролайна. Місцеві організації, що мають понад 50 делеґатів які не вимагають окремого місця на залізницях крім звичайних щоденних поїздок, не потребують вносити аплікацій на відбування конвенцій.

ВЖЕ ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО НАСТУПНИХ ВИБОРІВ.

ІНДІЯНАПОЛИС. — Краєвий Комітет Републиканської Партії відбув тут своє зібрання для наладження плянів праці впродовж 4 літ, щоб віднести перемогу при наступних виборах, тобто в роках 1946. і 1948. Предсідник комітету Герберт Бравнел дістав уповаження вітворити постійне бюро для наладження праці в тому напрямку. Секретаркою для ведення справ партії вибрана пані Доллі С. Гей з Мишиґен. Кватира організації й її бюро міститься у Вашинґтоні. На зібранню була опозиція проти дальшого проводу партії Бравнелом під замітом, що предсідник повинен посвятити ввесь свій час на ведення справ Републиканської Партії. Бравнел заявив, що він дасть тільки свого часу, кільки лише буде потрібно. Бравнела вважають за прихильника губернатора Дюія, який має намір кандидувати при наступних президентських виборах.

ДЕМОКРАТИ ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ НА 1946. РІК.

ВАШИНГТОН. — Роберт Е. Ганеґан, предсідник Краєвого Комітету Демократичної Партії заявив, що він останеться дальше на становищі предсідника Демократичної Партії і розпічне негайно приготування до виборів у 1946. році. Він виявив, що посвятить ввесь сій час на потреби партії. Краєвий комітет Демократичної Партії має під рукою $400,000 на працю, отже може її вести змісця. Предсідник Краєвого Демократичного Комітету побирає $20,000 платні річно.

РОЗТРАТНІСТЬ РОБУЧОЇ СИЛИ В КОРАБЕЛЬНИХ ВАРСТАТАХ.

ВАШИНГТОН. — У підготові до дебати в сенатській комісії для переведення примусової краєвої служби згідно з домаганням президента Рузвелта, Сенатська Военна Слідча Комісія вислала сенатора Джеймса М. Міда з Ню Йорку до прослідження відносин у корабельних варстатах в Норфолк, Вирджінія. Мід оприлюднив свої помічення, кажучи, що в корабельних варстатах примусово люди волочаться, управа варстатів ховає робітників, а перед світом оголошується, що там брак 4,000 робучих сил. Його звіт дав притоку до гострої виміни думок між прихильниками адміністрації і її противниками.

4-ри американські повітряні лінії понад Атлянтик

ВАШИНГТОН. — Звіт провірників Цивільної Летунської Ради поручає створити 4 подорожні повітряні лінії з Америки понад Атлянтійський океан. Із них 2 признано підприємству Пан-америкен Ервейс, а 2 Америкен Експорт Лайнс. Деякі лінії не можуть бути вітворені негайно, бо вони ведуть понад краї, що належать тепер до наших ворогів. Американський уряд мусітиме перевести переговори з цими державами після війни. Тепер уже вітворена лінія підприємства Пан-Америкен з Ню Йорку до Лісбони і Марсей. Летунська Рада поручає, щоб літаки Пан-Америкен приставали в Мадриді. А ті, що тепер летять до Лондону, мають продовжувати свою подорож до Калькути через Париж, Цюріх, Рим, Атени, Кайро, Басра і Арахі. Для цієї лінії вилетним портом є Вашингтон і Ню Йорк.

Підприємство Америкен Експорт має утримувати лінію з Ню Йорку до Кайро через Нову Фундляндію і другу лінію через Нову Фундляндію до Москви.

ДАЛЬША ВИМІНА ІНТЕРНОВАНИХ МІЖ ЯПОНІЄЮ Й АМЕРИКОЮ

ВАШИНГТОН. — Японський уряд повідомив американський уряд через департамент стейту, що він готов в 1945 році переводити дальше виміну цивільних інтернованих американських громадян за відосланя японських громадян, інтернованих у Злучених Державах. Виміна переводиться через посередництво Еспанії. Ці виміни були якийсь час стримані між обома державами тому, що японці зробили закид, начеб японські інтеровані в американським таборі в Тюлі Лейк, у Каліфорнії, не дістають належного трактування. Еспанський представник перевірив цю жалобу, звідомив японський уряд про дійсний стан справи і тепер японський уряд годиться на дальші виміни.

Перший раз вимінний транспорт американських громадян прибув до Злучених Держав у літі 1942 р. з 1,300 інтернованими; другий транспорт з 1,240 громадянами Злучених Держав і 260 громадянами інших американців прибув осінню 1943 р., а тепер приготовляється третій транспорт.

КАЖЕ, ЩО НІМЦІ ЩЕ ДАЛЕКІ ДО ЗДАЧІ

НЮ ЙОРК. — Полк. Тимоті Мекінері із штабу ген. Айзенгавера остерігав публику на зібранню видавців газет з нюйорського стейту перед думкою, що німці вже побиті і незабаром здадуться. А японців можна буде перемогти щойно за 2 й пів року після побиття німців, казав Мекінері.

КРІЗА В ЮГОСЛАВЯНСЬКІМ УРЯДІ

ЛОНДОН. — Югославський король Петро відправив свого премієра міністрів Івана Шубашіча, котрий довго працював для довершення згоди між королем і маршалом Тітом.

Сподіваються, що Шубашіч не захоче здати уряду, внаслідок чого в югославськім уряді вирине гостра кріза, яка може легко закінчитися усуненням короля.

„СТАВЛЯТЬ НА СУД ФАШИСТІВСЬКУ ЗАГРАНИЧНУ ПОЛІТИКУ"

РИМ. — Тут почалася розправа проти кількох чільних фашистівських провідників, яку за те названо судом над фашистівською заграничною політикою уряду. На лаві обвинувачених засідають між іншими генерал Марк Роата; Фульвіо Сувіч, що був фашистівським амбасадором у Вашингтоні; та Франческо Якомоні, що був губернатором Албанії.

ЗАСУДЖЕНІ ЖИДІВСЬКІ ВБИЙНИКИ ПРОСЯТЬ ПОМИЛУВАННЯ

КАЙРО. — Два молоді жидівські націоналісти, що були засуджені судом на смерть за вбивство лорда Мойна та його шофера просили короля Юрія за помилування.

Коли египетський військовий суд оголошував присуд смерти, суду стерегли надзвичайні сили поліції перед можливими демонстраціями. По прочитанню присуду засуджених відвезено зо суду в відкритім троку під сторожею двацяти вояків.

Найвищий суддя, що мав поршити відклик засуджених, дістав загрозу, що на випадок відкинення помилування, його вбють. Він усетаки спротив відкинув.

ДАЛЬШІ АРЕШТИ В ФРАНЦІЇ

ПАРИЖ. — Поліція арештувала Шарля Спінаса, бувшого соціялістичного міністра в кабінеті Леона Блюма 1936. року. Закидують йому організування ново-соціялістичної партії, що мала співпрацювати з Петеном. Він має 52 літ. Скривався досі в Парижу.

У місті Ліоні має цього тижня початися розправа проти Шарля Мораса, що був довгий час редактором монархістичного часопису „Аксіон Франсез", та мав широкі звязки в Вішівськім режимі. Він називав себе апостолом „інтеґрального націоналізму" й мав великий вплив серед молоді, головно середньої кляси.

БІЛЬШІСТЬ ПАРИЖАН ЗА АЛІЯНС ФРАНЦІЇ З БРИТАНІЄЮ Й АМЕРИКОЮ

ПАРИЖ. — Французький Інститут Публичної Опінії, що веде свою роботу за взірцями, виробленими американцем Ґалопом, переконався, що 58% парижан стоїть за аліянс Франції з Америкою й Британією. 11% парижан стоїть аз повне зілляття Франції з Британською Імперією. Якби тепер прийшло в Франції до виборів, найбільше голосів дістали би соціялісти. Друга щодо сили партія це комуністи, третя радикально-соціялістична.

МАБУТЬ БУЛА ПРИЗНАЧЕНА ДЛЯ БОМБАРДУВАННЯ ЛОНДОНУ. — Ось ту величезну бомбу, що її бачимо перед собою, знайшли британські війська на західно-европейському фронті. Відступаючі німці не мали ачсу її знищити. Як догадуються, то вона була призначена для бомбардовання Лондону. Важила 2,000 фунтів.

ЧЕРВОНА АРМІЯ ЗАНЯЛА ІНСТЕРБУРҐ І АЛЛЕНШТАЙН У СХІДНІЙ ПРУСІЇ

ЛОНДОН. — Червона Армія йде далі нестримно на захід і в вівторок ранком була вже на віддалі яких 150 миль від німецької столиці Берліна, себто на половині дороги між Берліном та вихідною лінією совєтської офензиви.

Останній комунікат у Москві, сповіщаючи останні совєтські перемоги, що посунули Червону Армію на 165 миль від Берліна, говорив, що для Німеччини прийшла рішаюча година. Сталін приказав на честь цих перемог віддати з московських гармат 19,508 сальв.

Атакуючи на 800 миль широким фронті, кожна з червоних армій посунулася за день поважно вперед. Найбільше перемог добули армії в Східній Пруссії, де деякі знавці ждали німецької контрофензиви на прусське крило. Як справи виглядають тепер, така німецька офензива неможлива, а всій німецькій армії в Східній Пруссії грозить окруження. Червона Армія заняла Інстербурґ, Алленштайн, Остероде й Дойч Ейлав.

Дещо на полудне, вже в північній Польщі, Червона Армія добилася неменшої перемоги, пішовши поза Гнєзно, 28 миль від Познання. На цьому секторі Червона Армія находилася в вівторок ранком на віддалі 165 миль від Берліна.

На Шлеску совєтські війська заняли Карльсруґе та Грос Штерліц, перерізуючи цим залізницю Бойтен-Бреслав. Тут вони загрожують самій столиці Шлеску, Браславові, котрий має велике промислове значіння.

Тільки на одній Мадярщині німці могли похвалитися якимсь-таким доспіхом; кажуть, що вони добули назад від Червоної Армії Шекешфегервар, під Будапештом.

НІМЦІ ПОКЛАДАЮТЬ СВОЇ НАДІЇ ПЕРЕМОГИ НА ЧУДО.

ЛОНДОН. — Націстичний провід взиває знову кожного німця, що тільки вміє стріляти, до такої фанатичної оборони „святої німецької землі", щоби цей фанатизм створив чудо, яке одиноке може здержати большевицьку навалу від Берліна. Провід закликає німців усіми способами стояти твердо й неподаватися. Берлінське радіо одначе подало комунікат ґенерального штабу, що його комунікати не можуть виявляти міст та сіл, де російські війська проломали німецькі лінії.

Ґенеральний штаб зо свого боку каже німцям покладати на свій провід надію, що він потрафить дати собі раду з цею крізою, як це він давав собі раду все в минулому. Військові радія зо свого боку закликують німців приступити до святої боротьби за свободу. „Хай будуть прокляті наші вороги", говорив один заповідач. „Ця бездушна, звірська, подавляюча навала мусить бути здержана за всяку ціну". З радіових закликів видно виразно, що Німеччина попадає в гістерію.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛЕТУНИ РОЗБИЛИ НІМЦЯМ 3,000 ВОЗІВ.

ГОЛОВНА КВАТИРА АЛІЯНТСЬКИХ ЕКСПЕДИЦІЙНИХ СИЛ. — Німецькі війська, відступаючі з Арденів, поцілило катастрофальне нещастя. Над цілим цим фронтом настала гарна погода, завдяки чому американські літаки могли вдарити по німцям цілою своєю силою. За одну добу доконали боеві бомбовики Девятої Повітряної Сили 3,000 вилетів та ними розбили в дребізки струї німецьких возів, що везли матеріяли назад у напрямі Райху. Понад 3,000 засобів перевозу, в тому числі 127 повзів, вистелило дороги на фронт.

На північній частині західного фронту британські війська наближаються до Ґайнсберґу, залізничого центру над рікою Руром. На полудне французи відбивали протиатаки німців та врізувалися глибше в німецькі лінії під Кольмаром.

НАСТУП НА ЛЮСОНІ.

ПЕРЛ ҐАРБОР. — Американські війська на филипінськім острові Люсоні находяться вже неповних 8 миль від летнища Кларка та 54 милі від филипинської столиці Манілі. Головну офензиву на Манілу ведеться з Тарлаку. Інші відділи дійшли до Інфанти, над заливом Дасола, на дорозі до Батаану. Посунулися теж американські лінії на інших відтинках.

НОВА ПЕРЕМОГА ЛІТАКІВ.

ПЕРЛ ҐАРБОР. — Літаки з пацифічної фльоти знищили японцям 140 літаків, ушкодили сотку й побили їм кораблі, доки, летнища й промислові фабрики на острові Формозі та на околичних островах.

У цих боях ушкоджено поважно один наш корабель; наші втрати в літаках були незначні.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число в суботи (з англійською частиною):		Saturday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ХТО В СЛУЖБІ НЕБУВАЄ, ТОЙ ГОРЯ НЕВИДАЄ

Уже вдруге говорять лондонські донесення про клопоти чеськословацького уряду з Карпатською Україною. З того, що вже вдруге справу порушують, видно, що ці клопоти вважається чимось гідним заміту.

І справді як їх не вважати замітним, коли чеськословацький уряд тепер властиво випливає на чисту воду зо справою своїх підкарпатських посілостей. З Карпатської України німців і мадярів уже прогнано. Мадярський тимчасовий уряд у Дебречені зрікся всіх земель, які він забрав від Чехословаччини, отже й Карпатської України. Права Чехословаччини до всіх земель, якими він правив до німецької окупації, признають Обєднані Держави. Здавалобся, що власне тепер справа Карпатської України для Чехословаччини мала би стояти як тільки можливо найкраще. Для чеських урядовців — просто сідай на літак і їдь відразу на посаду до Ужгороду, чи Мукачева, чи Хусту.

Аж тут виринули труднощі. Замісць їхати до Ужгорода, чеськословацькі урядники в Лондоні марнують час на пояснення ґазетярам, на вияви здивувань, розчаровань. Дивуються саме, що українське населення Карпатської України почало піднімати думку, чи йому взагалі порадно вертатися до Чехословаччини. Чеськословацьку Раду в Лондоні покинув д-р Цібере, представник українців, та поїхав проти бажання чеськословацького уряду в Москву й звідти підносить думку, що Карпатська Україна має бути прилучена до советської України. Чеськословацький уряд протестує до Москви, котра прецінь підписала з іншими Аліянтами заяву, що Чехословаччина має дістати назад усі краї сперед війни. Москва плечима здвигає: так вона це обіцяла, і вона того держиться, але щож вона на це зробить, коли самі люди цю справу підносять? Чейже хусткою людям роту не завязати. Чеськословацький уряд уклінно справляє Москву: що нарід говорить, це одно, алеж тут київське радіо собі таке говорить. Так, Москва каже, це Київ говорить, а Київ це „самостійна радянська Україна". Хотіли би лондонські чехи сказати, що Україна залежна від Москви, але чи може це тепер Бенеш сказати?

Міг би Бенеш це сказати, якби рішився зірвати з Москвою. Та він поклався в справі вдержання своєї держави якраз на Москву. Він перший робив зо Совєтським Союзом пакт забезпечення. Тому Москва ждала, що тепер Бенеш зрозуміє свій обовязок і визнасть негайно люблинський комітет тимчасовим урядом. Бенеш готов визнати, та не хотів наражати Рузвелта й Чорчила. Мовляв, не може вириватись наперед Вашинґтон і Лондон. Та Москва видно на справу дивиться інакше: що Прага то не Вашинґтон і не Лондон, і що Бенеш то не Рузвелт і ні Чорчил. Як Словаччина здалася на Москву щодо забезпечення своєї незалежности, то вона повинна розумітися на річи, до чого вона зобовязана. І як Бенеш цього не розуміє, то Москва найде таких, що зрозуміють.

За тривалий мир і перемогу демократії

В часі, коли світова демократія виставлена на найбільшу пробу, відбулися в нашому краю президіяльні вибори. І відбулись цілком так, як відбувались минулими разами, та з вислідом, що не був інакшим, як бував давніше в подібних випадках. Хіба, що перервано американську традицію з цього боку, що маємо президента, що вже урядує четвертим наворотом. Та й те останнє є головно вислідом того, що ми опинились у такій найбільшій війні, яку тільки знає людська історія. Тому вже сам самозаховавчий інстинкт не каже в таких обставинах міняти без потреби особу, що знає краще ніж хто другий всі „входи і виходи" з того положення, в якому ми находимось. Ось це, як нам здається, є і те, що заважило на поновнім виборі Френклина Д. Рузвелта президентом нашої держави.

Та якби не було, маємо „нового" президента, що вже обняв уряд і знов присягнув вірно держатися нашої конституції та тих ідеалів, яких вона є висловом.

У такій хвилині всі ми — є з нашим президентом. Всі ми бажаємо йому витримати на своєму становищі в здоровлю і силі, а того треба, щоб могти видержати той тягар, що тепер спадає на нашого президента і уряд. А цей тягар такий великий, що тяжчого годі собі й в уяві представити.

Наш президент має у руках владу найсильнішого краю в світі. Краю, що заважив уже на висліді війни і долі світа. Краю, що вирвав в Европі з рук Гітлера перемогу. Бож ніхто в Европі не був би всилі знищити Гітлера, якщоб Злучені Держави не були дали допомоги Англії та Советам, а вкінці ще й не вислали міліони своїх синів до Европи! Правда, війна ще не скінчена навіть в Европі. Та вислід її, коли іде про знищення Гітлера, уже певний. Іде тепер тільки про те, щоб той кінець війни в Европі надто не протягнувся і тим самим не коштував нас забагато непотрібних жертв. А це знов означає, що не може бути ні на хвилинку ніяких ухилів в наших воєнних змаганнях на домашньому фронті. Принаймні так довго, поки не буде завішення зброї в Европі. А доперва потім виявиться, скільки треба буде ще наших зусиль для розторощення японського наїздника. Та все те не міняє ваги осягів Злучених Держав, себто того, що вони вже доконали.

Наш президент підкреслив з нагоди своєї четвертої інавґурації, що ми тепер виставлені на найвищу пробу, якщо хочемо осягнути повну перемогу. А це відноситься до бою на фронтах, як і до бою при — дипльоматичних столах, до відповідальности за те, що й там станеться. Тому саме дав нам президент до зрозуміння, що як осягнемо воєнну перемогу, то перед нами стоятимуть ще довгі роки нових змагань, щоб довести світ до чесного й справедливого замирення, щоб завести в світі тривалий мир. А президент нас запевнив своєю присягою, що він боронитиме наших демократичних ідеалів; всюди, де він буде виступати від імені нашої держави.

Нема і не може бути двох думок щодо того, коли іде про демократичні ідеали, щоб нам можна було помагати будувати такий лад у світі, який був би опертий на тиранії, на знищенню особистої свободи людини, на каторжній роботі, концентраційних таборах, чи чимсь подібнім. Наш президент теж не відрікся Чотирьох Свобід, які проголосив, ні принципів Атлянтійського Чартеру. Хоч ні одно, ні друге, не є законом, але дух їх, а то й деякі постанови, є в інших наших законах та міжнародніх договорах, що вже нас обовязують.

Та здійснити це все, буде надзвичайно важко. І ледви, чи це вдасться президентови Рузвелтови навіть упродовж тих чотирьох років, що є перед ним. Тому, може й маючи це на думці, президент підкреслив у своїй інавґураційній промові, що забере роки, дуже багато часу, заки вдасться положити дійсні основи під справедливий, чесний і тривалий мир.

Ось ті речі треба мати на увазі, коли тепер роздумуємо над тим усім, що діється у міжнародному світі, зокрема в Европі. Бо на перший погляд, коли переходити від слів та ідеалів до дійсности, то тяжко добачити в тому, що діється в Европі — підвалини під краще життя. Правда, одно лихо там добиваємо в такий спосіб, що з націзму цілком певно й сліду не стане, але що виростає на його місці?

Та проте добре памятаймо, що всі ті сумніви, що є в кожного з нас, є цілком певно і в президента нашої держави. І в в нього цілком певно й те саме бажання, щоби перемогла демократія, як ми її розуміємо, і як він її окреслив своїми Чотирома Свободами. Ось тому ми тільки можемо нині висказати побажання, щоб наш президент упродовж своєї нової каденції таки здійснив те, що він сам від імені нас усіх проголосив.

Знаємо, що це буде тяжко здійснити, дуже тяжко, та що це забере багато часу і викличе багато непорозумінь, а то й конфліктів. Але це є те, з чим ми пішли до цеї війни і до чого ми зобовязались перед своїм власним народом і народами світу. Це є те, що вже стало частиною історії Америки і світа. Це є те, що є чесне, справедливе, поступове і людяне. І тому саме воно мусить увійти в основи світового замирення і бути всіми приняте і всіми виконане.

Щоб так сталось, це належить до обовязку нашого президента та уряду. Вони мають цього держатись, а ми маємо їх у тому попирати.

Важні це обовязки для президента, уряду і цілого американського народу! Всі ми виставлені тепер саме через те й на небувалу в світі важку пробу. Та відвороту нема. Ми мусимо перемогти ворогів на полі бою, а потім мусимо перемогти мирними засобами теж і ворогів чесного і справедливого замирення в світі, ворогів свободи.

Бюрові робітники та їх недомагання

Бюровий робітник, біло-ковнірцевий робітник, умовий працівник, учитель, дрібний урядовець, службовець-клерк, дівчина, що сповняє секретарську працю, дівчина, що продає в крамниці, стенографістка, телефонічна операторка; архітекти - інжинири, рисівники, дроґеристи - аптикарі, поштові сортівники листів, суспільні робітниці, залізничники різного калібру — це ті й їм подібні, про котрих хочемо тут говорити.

Читаємо нераз оголошення, що якесь там воєнне підприємство потребує столяра чи теслі із платнею 500 долярів на місяць. У початках війни такі оголошення були навіть дуже часті. Тому і не диво, що д-р Доналд Душейн, із Краєвого Педагоґічного Товариства, сказав на зібранню біло-ковнірцевих робітників у Вашинґтоні, що учителі в південних стейтах покидають свої заняття просто тому, що вони не можуть дістати більшої платні, як 700 долярів на рік, з чим ніяк не хочуть погодитись, знаючи, скільки тепер платять за іншу працю.

Департамент праці нараховує, що в Злучених Державах є 11 міліонів таких бюрових чи там біло-ковнірцевих робітників найрізнороднішого роду, які не злучені в ніяку спільну орґанізацію, чи там юнію, і хоч сповняють важні суспільні завдання, мають плату нижчу від найпосліднішого фізичного робітника. Та найгірше те, що не можуть ніяк добитися підвишки плати, бо ніхто за них не постоїть.

Подібний стан, нагадують тепер, був у Німеччині перед приходом Гітлера до влади. Фізичні чи там промислові робітники, хоч і не діставали високої плати, але мали стільки, що могли сяк-так вижити. Та інакше було з умовими робітниками. Вислід цього був такий, що як лише трапилася нагода, що націстівська партія обіцяла їм забезпечити існування при державній роботі, вони кинулися до Гітлерових закликів як до дошки ратунку. У такий спосіб, на карках інтеліґенції, зросла сила націзму, що принесла загибіль цілому німецькому народови, зокрема інтеліґенції.

В Америці було досі мало спроб прийти з допомогою бюровим робітникам. Головно тому, що вони не причеплені до одного заняття, а готові працювати в кожного, хто їм дасть працю, безогляду на фахове вишколення. Своєю інтеліґенцією вони надаються до більшого числа робіт і тому не можуть створити одної фахової юнії, яка моглаб комусь погрозити хоч би страйком.

Умові робітники, як і мають свої орґанізації, то це фахові орґанізації, які дають їм спромогу набирати більшої науки та досвіду в праці. Так маємо братства Техніків, Хеміків, Інжинірів, Мунісипальних Робітників... Теж і при помочі таких орґанізацій щось дасться робити для поліпшення матеріяльної долі умових робітників. Але та поміч в більшій частині полягає в тому, що члени вчаться, як прожити найменшим коштом, як заощадити на цім або на тім.

Так є, що бюрові робітники чи там службовці стали предметом визиску. І то тому, що не являються масами у робітнях-фабриках, не беруть участи у масових демонстраціях, не вміють голосно кричати на зібраннях, шануючи свою науку та життєвий досвід, а найбільше через те, що самі не знають, як властиво їм зорґанізуватися та від кого домагатися поправи своєї долі. Через те визискують їх з усіх боків — як капіталісти, так і не-капіталісти. Одні й другі глядять на умових робітників як на безпомічних нездарів. А вже траґікомічне то це, що їх ще з насмішкою називають „панами", чи і завидують їм їхнього становища ніби за те, що вони мають освіту і „лекше" працюють.

Оці й подібні настрої можна почути на зібранню Краєвої Конференції Біло-ковнірцевих Працівників, скликаній до готелю Мейфлавер у Вашинґтоні в понеділок 15. січня б. р.

Ініціятиву до скликання такої конференції дав Филип Морей та інші урядовці з Конґресу Промислових Орґанізацій (СІО). У конференції взяли участь члени 35 різних орґанізацій, між ними й кількох юній. Отже були там заступлені такі орґанізації, як: Краєвий Союз Принципалів Другостепенних Шкіл, Американське Товариство Цивільних Інжинірів, Американське Медичне Товариство, Американське Товариство Наукових Працівників, Краєве Педаґоґічне Товариство. Вони обговорювали способи орґанізації для осягнення підвишки платні, а говорили також і про політику.

Очевидно, що не багато надій можна покладати на успіхи з такої конференції. Самий Морей ствердив, що біло-ковнірцеві робітники більше говорять про свої болі, ніж про змагання. Але замітне те, що директор орґанізації із СІО, Ален С. Гейвуд, який є делеґатом на світову робітничу конференцію в Лондоні, заявив, що „СІО рішучо зорґанізує всіх біло-ковнірцевих робітників, як тільки вони схочуть бути зорґанізовані!"

ЧОТИРИ ПРОСЬБИ ДО АМЕРИКАНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА

Уряд звертається до американського гормадянства з наступною просьбою:

Знищити всі уневажнені пайкові значки, бо уживаючи їх, ви переступаєте пайкові реґуляційні постанови.

Уряд просить громадянство зложити для американської торговельної фльоти 100,000 книжок. Читаючи книжки, моряки забувають за „ворожі торпеди" і за те, що їх „супроводить конвой".

Далі уряд хоче, щоби ви голосились, як „прайс пенел асістент"; до цього треба зараз 50,000 людей, які малиб помагати відвернути інфляцію і вдержувати нормальні ціни прожитку.

Уряд звертається до вас не покидати воєнної праці і старатися збільшити продукцію воєнних засобів для наших хлопців на воєнних фронтах. — ОВІ.

ЗУЖИВАННЯ ВУГЛЯ Є БІЛЬШЕ НІЖ ПРОДУКЦІЯ

Адміністратор опалу, Геролд Л. Ікес, сказав, що з початком нового року зуживання мягкого вугля перевищало продукцію.

Ікес сказав, що на основі обрахунку зуживання вугля перевищало продукцію на 11,500,000 тонів. В грудні минулого року різниця між зуживанням і продукцією вугля була така велика, якої вже давно не було. — ОВІ.

ОЛ. ЛУГОВИЙ. Права автора застережені.

В КІГТЯХ ДВОГОЛОВОГО ОРЛА

ПОВІСТЬ З ЧАСІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ

У двох частинах

(Перший том трильоґії „Огнем і Кровю"

117)

Микола II. і ґенерали з Паволоцьким привиталися. Він станув по приписам обіч, так, що голова його расовика рівнялася зо стременом Брусілова. Адютант і штандартовий прилучилися до почоту. Трухцем гнав з рапортом короткий Богородицький від ніжинців. Поглянувши на старого товстюха, потому на плечистого але стрункого Паволоцького, виглядаючого багато молодшим від своїх літ, Брусілов мимоволі усміхнувся кінцями вусів. Душив усмішку під лохматими настобурченими вусами Каледін, людина вічно похмура. Занадто то кумедно виглядав Богородицький з Паволоцьким рядом.

Здавши рапорт Богородицький станув рядом з Каледіном. Кавалькада почвалала до середини колон чернигівського полку. В бігу ярко виблискував на сонці золотом шитий штандарт, що побував у війнах князів, гетьманів Хмельницького, Виговського і Дорошенка, у чужій службі побував у Берліні, Парижі, Адріянополі, Австерліці, Дрездені, Ватерльо і Неаполю. Під подувом вітру національні українські барви замінювалися малиновою, барвою козацької держави. Хоч і в чужій службі, він будив у старшин-українців спомини про героїчне минуле, оберігав давні традиції...

Підїздили ближче. Полк притаїв дух, завмер. Якимсь байдужним голосом цар поздоровив:

— Здорово чернигівські гусари!

— Здравія желаєм Ваше Імператорське Величество! — ахнув полк.

Кавалькада почвалала поздоровити ніжинців. Вернувшися, почала обізд сотенних лав чернигівців. Цар неуважно обводив невеликими сивоолов'яними очима збід настобурчених брів гусарські ряди, десь не десь запитав Ґеорґієвського кавалера, за що одержав хрест, де бував в боях, і проїздив далі. Брусілов і Каледін розглядали гусарів зацікавлено, мали не одне їх запитати, але... Військова етика не дозволяла цікавитись тим, чим не зацікавився цар.

Обїхавши увесь полк, знов повернули до ніжинців. Врешті підїхали до ґрупи штабових старшин — підполковників, що стояли поперед оркестри обох полків. У цій ґрупі побачили „возсідаючого" на високому Мшиці малого Олега Паволоцького. Цар байдужо ховзнув по ньому зором, може навіть хлопця не завваживши. Брусілов потиху спитав Паволоцького:

— Ви це звідки набули такого маленького гусара? Хлопець добре в сідлі тримається.

— Це мій син, ваше високопревосходительство, — Паволоцький пояснив також потиху.

Цар з ґенералами станув з боку. Брусілов поманив хлопця. Той підїхав.

— Добре хлопче на коні сидиш... Якже тебе зовуть?

— Олег Володимирович Паволоцький! — голосно відповів хлопець, радий зверненій на нього увазі. — А як вас зовуть, я знаю... Брусілов, Олексій Олексієвич!

На хлопячу мову оглянувся з переду цар. Здавалося, усміхався у рудаву бороду, бодай очи його набрали трохи життя і лагідности. Певно згадав у тих хвилях свого сина-каліку. Брусілов уваги на оглядання царя не звернув. Видно розмова з хлопцем його бавила. Сказав ніби сердито:

— Подумаєш! Брусилов, Олексій Олексієвич... Не по формі відповідь, Олег Володимирович! Раз ти вбрався, брате, в однострій чернигівського гусара, то й знати повинен, що мене ще якось інакше вояцтво кличе. Не мусиш кричати так дзвінко — Брусилов, Олексій Олексійович.

Хлопець зніяковів: — Вибачайте ,ваше високопревосходительство, я і те знаю, — пробачувався поважно. — Вас зовуть головнокомандуючий південно - західним фронтом, ґенерал кавалерії, Брусилов. По моєму, Олексій Олексієвич Брусилов таки краще. Ґенералів кавалерії, артилерії, інфантерії, ніженір-ґенералів є а є. А от Олексіїв Олексієвичів Брусилових — тільки ви один.

— З тебе бо й фільозоф, Олег Володимирович! — сказав розбавлений головнокомандуючий. Каледін прислухуючись розмові покачував докірливо головою, та лохматі вуса порушувалися від усмішки. Паволоцькому — батькови було знов не до сина. Полки готувалися до церемонійного маршу. Роздільно й голосно, наче в рупор, підполковник Немирич викрикував слова команди:

— Полк, позір! До церемонійного маршу! По ескадронам! Лавами! На звичайну дистанцію! Рівнання вправо! Шефський ескадрон!

Команду повторювали ескадронні команданти. Почулася команда Немиричового заступника в першому ескадроні:

— Шефський ескадрон кроком ма-а-а-рш!

У тім же менті трубачі заграли полковий марш. Перший ескадрон рушив лавою. З ним у віддалі пятьох кінної дістанції один від одного рушили дальші ескадрони і команди. Рівно, струною йшли коні, в такт ходу мірно покачувалися їздці в сідлах. Сріблом переливалися клинки старшинських шабель, ордери й медалі на грудях трохи не кожного гусара. Над кожним ескадроном здіймалася густа лінія списів. Сигнал шаблею від Паволоцького — і лави полку рушили бігом, зближуючись до ґрупи з рудобородим полковником на чолі. Він щось шепче. Обіч стоять старі ґенерали і молодий підполковник Паволоцький, з сумно-задуманими очима й суворими обличчами. Кожний думає своє, дивлячись на пробігаючі лави. Сьогодні маршують, а може завтра не одного з них покрие холодна земля Волинського Полісся.

(Дальше буде).

Ґалицька церковна митрополія перед 200 роками

Манастирі, семинарі, братства.

У моїй епископії — як згадує дальше в своїм письмі до папи львівський епископ Лев Шептицький в 1761 р. — є багато мужеських манастирів св. Василія Великого, які від року 1739 мають провінціялів за своїх настоятелів, та ледви у 12 обителях находиться таке число монахів, як цього вимагають св. канони, видані декретом папи Венедикта XIV. в 1744 році. І хоч деякі такі манастирі відповідно до вимог цього декрету вже знесені і прилучені до звичайних парафій, а монахи приділені на поміч світським священикам, то одначе осталося ще багато таких манастирів, які за строгим приказом Апостольської столиці повинні бути знесені. Між манастирями є два „опацтва" (ігуменії); перше є в Уневі (коло Перемишлян), креоване зо старинного маєтку епископської церкви королем Жигмунтом Августом, а тепер присвоєне Отцями Василіянами. За цей маєток я маю ще розпочати жалобу. Друге є в городі Жовкві, заложене при церкві ще світлим князем Радивилом, гетьманом Великого Князівства Литовського. Ця церква як була від самого початку світська, парафіяльна, так і досі є парафіяльною. Абат (ігумен) має бути настановлений парохом від епископа. Так і сьогоднішній перший ігумен Преч. о. Йосафат Висоцький, дістав назначення на пароха від мене із засторогою і за збереженням права приналежного епископом для настановлення парохів. Я потвердив це право при назначуванню згаданого ігумена.

Багато манастирських священиків управляють парафіянами і ведуть духовну паству не на підставі первісного заложення, а на підставі звичаю. Ці звичаї часто вже задавнені найбільше тим, що за моїх попередників діставали чини ґенеральних вікаріїв (намісників) ісуддів і так в епархії мали владу над світським духовенством. Колиж покінчено звичай допускати монахів до обовязків судейських та на становища намісників, від тоді світські духовні почали домагадися для себе в достоїнствах першенства над монахами. Кількакротно з такого стану приходило до згіршаючих спорів.

Понад те находиться ще тепер на Покуттю єдиний мужеський схизматицький манастир, званий Скит, який остає під опікою Росії і Молдавії. Він певно приступив би до Унії, колиб дістав подібні доходи, які має від згаданих володарів.

Є ще також 6 манастирів монахинь чину св. Василія Вел. без манастирської клявзури і без маєтку. Монахині в них жиють не спільним монашим життям, а стараються заробити на прожиток тим, що прядуть, білять і продають нитки і в той спосіб заробляють на себе. Тепер уже не приймають до іскуса (новіціяту) нікого, хто не має віна, як це приписано Синодом Замостьським.

Я наміряв перемінити Василіянський монастир св. Онуфрія у Львові на жіночий тому, що там тепер живе лише трьох монахів і вони не мають ніякого маєтку крім 300 поль. золотих для всіх трьох на рік. Навіть і ті гроші вони дістають через Ставропигійське братство, котре має над ними опіку. Одначе братство не погоджується на мої пляни, щоб там примістити монахині. Зачувати, що самі монахи тепер хочуть розширити цей манастир на 8 черців при помочи Ставропигії.

Єпархіяльної духовної семинарії нема ні при одній із моїх трьох катедр, а лише Папська Колеґія у Львові утримує моїх 4 питомців. Фонди в колеґії зложив мій попередник бл. п. Атанасій (Шептицький). Одначе надіюся по вибудуванню нового храму соборної львівської церкви заложити духовну семинарію і на це вжити половину із суми 116.820 золотих поль., яку полишив небіжчик Атанасій. Другу половину я хочу забезпечити на недвижимім маєтку для виховання і науки семинаристів, а так само і для церковної прислуги і єпископського причту тому, що такої прислуги часто епископови відмовляють черці при церкві св. Юрія. Щоби зібрати потрібну грошеву суму духовенство від себе обіцяло зложити впродовж 10 літ ті гроші, які зужито тимчасом на будову нового собору у висоті 147,383 зол.

При многих церквах находяться церковні братства під іменем святого, що є покровителем церкви. Вони звичайно не мають ніяких фондів, а лише між собою складають жертви для прикраси храмів, на світло на церковну утвар.

Між усіми братствами перше місце займає Ставропигійське братство у Львові, котре дістало ще в 1586 році привилей, щоб не бути залежним від місцевого епископа, а підлягати безпосередно патріярхови царгородському. Колиж вкінці і Ставропигія приступила до Унії з Римською Церквою, вона дістала в році 1709 від папи Климента XI. також подібне звільнення і підлягає безпосередно св. Конгреґації для Пропаганди Віри. Отже епископська влада сягає хіба на заспокоєння духовних потреб вірних, а фінансові звіти з господарки братськими добрами, друкарнею, з приходів від дзвонів і ін. складаються перед латинським комісарем, яким буває звичайно префект Папської Колеґії у Львові. Із своїх приходів братство справляє все потрібне для церкви, утримує 4 священиків по старинному звичаю, дає утримання (зрештою скупе) ученикам у своїй бурсі, дає якусь частину на утримання церкви св. Онуфрія, платить по 300 зол. поль. річно на утримання трьох монахів при Василіянській церкві, а тільки теж дає на бідних, що перебувають в гостиннім домі, який існує при братстві з давних часів.

(За попередною статею гляди „Свободу" з 16. січня 1945 р.).

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

Прохаємо читачів „Свободи", що змінюють свою адресу, виповнити оцей блянкет, подаючи доконче стару й нову адресу та число відділу, якщо ви є членом У. Н. Союзу, та вислати його в листі з 10 ц. поштовими значками до адміністрації „Свободи". **10 ц. треба доконче залучити на покриття вироблення нової металевої плити.**

Імя й призвище .... Ч. від. ......

Стара адреса ....

Нова адреса ....

....

ПРАЦЮВАТИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЦЕ, В ПЕРШІЙ МІРІ, ПРИЄДНУВАТИ ДО НЬОГО ЯКНАЙБІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

ПОВІДОМЛЕННЯ

в справі вибору делеґатів по тих відділах У. Н. Союзу, які мають менше як 35 членів.

Статут У. Н. Союзу постановляє, що кожний відділ, який має менше як 35 членів, може злучитись з іншим відділом, який має також менше як 35 членів, і коли обидва злучені відділи відносно вибору делеґата мають разом 35 або більше членів, але менше як 50, тоді вони матимуть право на вибір одного делеґата з одним голосом. Одначе, коли оба злучені відділи матимуть 50 або більше членів, тоді вибраний ними делеґат є управнений до двох голосів.

Щоби приступити до вибору делеґата, такі відділи повинні насамперед перевести на своїх зборах ухвали щодо злуки з іншими відділами. Опісля ті два відділи, що постановили злучитись, повинні спільно відбути збори й на тих зборах вибрати делеґата й заступника. Делеґатом на таких зборах буде вибраний той, хто отримає більшість голосів присутніх голосуючих членів, без ріжниці, в котрому зі злучених відділів він є членом.

Коли ті два відділи, що мають злучитися, знаходяться далеко один від одного, так, що не можуть відбути спільних зборів у справі вибору делеґата, то в такім випадку, якщо вони інакше не умовляться, відділові, що має більше число членів, прислугує право на делеґата, а відділові з меншим числом членів право на заступника делеґата.

Ті всі відділи, які прийдуть до спільного порозуміння в справі вибору делеґатів і їх заступників, повинні якнайскорше повідомити про те головну канцелярію, а головна канцелярія вишле зараз потрібні друки на повновласти.

Щоб уможливити спільне порозуміння між тими відділами, що не мають 35 членів, понижче подаємо імена секретарів тих відділів, їх адреси, число відділу та число членів у тих поодиноких відділах.

Відділ	Число членів	Імя і адреса секретаря:
4	32	Wasyl Hlywa, 215 Warren St., Jersey City 2, N. J.
6	17	Andrew Wowk, 417 Warburton Ave., Hastings on Hudson, N. Y.
14	15	Michael Otrok, 363 Morris Ave., Newark, N. J.
15	5	Mrs. Mary Flack, McIntyre, Pa.
17	30	Michael Pletchey, 213 Patterson Ave., Duquesne, Pa.
19	8	John Yaworsky, R.D. No. 6, Homer City, Pa.
26	12	Frank Magun, P. O. Box 25, Tams, W. Va.
27	27	Jacob Gural, 45 E. Cedar St., Livingston, N. J.
32	17	Wasil Bordnick, Box 91, Forbes Road, Pa.
34	30	Mary Ustan, 2522 Mayfield Ave., Ambridge, Pa.
35	21	Andrew Zazulak, 1856 E. Orlens St., Philadelphia, Pa.
40	15	Madelyn Witkowski, 1431 E. 7th St., Erie, Pa.
41	21	Michael Terpko, 121 14th St., Jeannette, Pa.
43	29	Harry Kowal, 62 Omego St., Jeannete, Pa.
46	14	Stephen Matchek, 120 2nd Ave., New York 3, N. Y.
48	28	Alex Mazyla, 99 Spruce St., Wilkes Barre, Pa.
49	29	Nicholas Yurechkiw, 239 Franklin Ave., Toronto 9, Ont., Canada
51	34	John Ewanick, Main St., Rural Valley, Pa.
60	22	Frank Marcinowsky, Box 105, Lundys Lane, Pa.
68	11	George Lesniak, 4206 Indiana Blvd., E. Chicago, Ind.
72	33	Victoria Lukas, 431 Bank St., Titusville, Pa.
74	33	Jennie Kuch, R.D. 6, Box 36, Cascade St., New Castle, Pa.
79	12	Pelagia Seredynska, R.D. Box 39, Broadalbin, N. Y.
88	5	Mary Holodinsky, R.F.D. No. 2, Warwick, N. Y.
89	30	Harry Tymus, 41 Vine Alley St., Etna 23, Pa.
92	8	Gabriel Pelech, 8112 N. Druid Ave., Portland, Ore.
93	32	Philip Penkowsky, 43 East Ave., Pawtucket, R. I.
95	29	Tymko Huryn, Penn St., Bath, Pa.
101	24	Peter Slawnyk, Export, Pa.
107	28	John Meteychuk, 1218 169th St., Hammond, Ind.
110	9	Andrew Blawuciak, 103 18th St., Vandegrift, Pa.
111	14	Oleksa Bernadyn, 1015 Wavack Ave., Joliet, Ill.
113	33	John Shafron, 316 Owens Ave., Derry, Pa.
115	19	Mary Skubiak, 1824 Edward Ave., N.E., Canton, O.
119	32	Mary Bilan, 193 Reed Ave., Campbell, Ohio.
122	27	Karol Sidzinsky, 1 W. Summer St., Taunton, Mass.
128	19	Michael Diduch, 251 E. Berkley St., Clifton Heights, Pa.
129	16	Michael Jarsky, 146-22 22 Ave., Whitestone, L.I., N.Y.
131	7	Anna Ilkiw, 1405 9th St., Muskegon Heights 54, Mich.
141	32	Anastasia Yakima, 1026 Shadowlawn Dr., Inkster, Mich.
144	34	Michael Fedysky, 721 Archbald St., Scranton, Pa.
148	31	Fewronia Bilenki, 1403 Decatin St., Baltimore, Md.
152	31	John Bakum, 77 Camfield St., Irvington, N. J.
153	4	Andrew Dunda, 212 Lincoln Ave., Canonsburg, Pa.
154	19	Alex Fryncko, 75 Coal Street, P. O. Box 131, Glen Lyon, Pa.
157	17	John Zwaryck, 311 Bowman St., Wilkes Barre, Pa.
162	23	John Wasylkiw, 335 So. Main St., Scranton, Pa.
166	23	Demetro Sztogryn, 174 Rowland St., Pottstown, Pa.
169	19	Paul Gazdy, 33 Broad St., Pringel, Kingston, Pa.
172	30	Michael Moroz, Malapardis Rd., Whippany, N. J.
174	18	Andrey Sawran, Buckley Ave., R.D. 1, Oxford, N. J.
184	12	Wasyl Gadzuk, 248 First Ave., New York 3, N. Y.
186	29	Julia Bavolack, 78 So. Tamaqua St., McAdoo, Pa.
188	28	Theodore Chariton, Durhamville, N. Y.
190	18	Atanazy Kusz, 325 Main St., Peoria, Ill.
194	29	Stephen Hnatyshyn, 350 W. 41st St., New York City
195	26	Andrew Behuniak, 625 Harrison Ave., Peekskill, N.Y.
196	25	John Marusyn, 59 Roselle Ave., Newark, N. J.
197	14	Steve Kostecki, 1102 State St., Madison, Ill.
198	16	Anna Sydoriak, 18 King St., Port Jervis, N. Y.
201	29	Roman Tenetylo, 276 E. High St., Coaldale, Pa.
202	24	Mary Zanowick, 8 Guilfoil Ave., Auburn, N. Y.
203	19	Mary Romanow, 8245 Carlin St., Detroit, Mich.
205	13	Paul Krepich, 141 Franklin Ave., Palmerton, Pa.
208	13	Jacob Stadnir, 1210 Foxster St., Scranton, Pa.
209	33	Joseph Ginda, 72 Leick Ave., Carteret, N. J.
214	18	Peter Cherwoniak, 1012 W. 32nd St., Chicago, Ill.
215	25	Elias Nazar, 206 East Ave., Hornell, N. Y.
216	29	Katherine Shemerdiak, 11426 So. Forest Ave., Chicago, Ill.
222	28	Helen Bilick, 656 W. 117th St., Chicago, Ill.
224	20	Joseph Ercha, 69 Tremont St., Salem, Mass.
225	13	Onufry Kopach, Box 413, Desloge, Mo.
227	30	Peter Saupp, P. O. Box No. 8, Smith Mill, Pa.
231	17	George Litwinetz, 136 E. Garibaldi Ave., Nesquehoning, Pa.
233	24	Mrs. Helen Mager, 2505 E. 33rd St., Lorain, Ohio
240	11	Paul Wowchuck, 226 Fabyan Pl., Newark, N. J.
244	13	John Prashkewich, R.D. Box 213, Belfonte, Pa.
249	20	Mary Krehel, Box 823, Spangler, Pa.
250	6	Emil Zytkiewicz, R.F.D. 1, Box 116, Coscob, Conn.
255	32	Wasyl Switney, 305 4th St., West Newton, Pa.
256	34	Theodore Nawrocky, Mattituck, New York
257	20	Stephen Fedowicz, 313 Woodward St., Jersey City, N.J.
258	22	Wasyl Holowacky, Box 113, Houtzdale, Pa.
261	25	Mary Gulda, 251 Blk Horse Pike, Williamstown, N. J.
263	21	William Lobur, 462 Broadwell Ave., Fulton, N. Y.
265	32	Joseph Kociubka, Box 293, Minersville, Pa.
269	14	Stephen Sokilowsky, 1538 Jay St., Rochester, 11, N.Y.
273	9	Amelia Medwid, 4115 McColloch St., Wheeling, W. Va.
278	17	Sam Turchin, 472 Madison St., Wilkes Barre, Pa.
279	17	Nicholas Olenchuk, 735 Blue Ave., Zanesville, Ohio
282	18	Katherine Lukach, 835 No. Penna Ave., Wilkes Barre, Pa.
285	11	Nicholas Zabych, 1016 Walnut St., Farrel, Pa.
289	24	William Hussar, 291 Hudson Ave., Rochester 5, N.Y.
294	28	Jacob Saley, 1208 Kline Pl., Rahway, N. J.
297	11	Joseph Selestak, Hastings, Pa.
302	8	John Sherson, 1208 Railroad, Jackson, Mich.
306	24	Andrew Andrijciw, 19 E. Price St., Linden, N. J.
307	27	Nellie Arkatyn, R.D. 1, Box 252, Black Horse Pike, Williamstown, N. J.
309	21	Alexander Warian, 308 Florence St., Saginaw, Mich.
311	8	Olga Fedirko, 216 Cherry St., Jessup, Pa.
313	11	Rev. Sylvester Hrywnock, P. O. Box 107, Smithmill, Pa.
314	16	Mary Stetz, 522 Arthur St., Hazleton, Pa.
315	12	Paul Hawryliw, 712 State St., Perth Amboy, N. J.
327	33	William Duschenchuk, Front St. & Merricks Ave., E. Hemstead, L. I., N. Y.
328	12	Steve Wasylyszyn, R.F.D. No. 1, Box 76, Flemington, New Jersey
329	25	Julia Hawryliak, Box 217, Lyndora, Pa.
337	9	Paul Semenkiw, 3311 Leverton Ave., Baltimore 24, Md.
340	10	Peter Olynyk, P. O. Box 355, Manchester, N. Y.
346	16	Nich Grenevich, 1129 Pierce St., Gary, Ind.
349	25	Nicholas Lisny, 131 So. 3rd Ave., Manville, N. J.
354	8	Sophie Wroblicky, 550—155th St., Harvey, Ill.
356	12	Anna Romanow, R.F.D. 1, Box 218, 8980 Yager Rd., Smith Creek, Mich.
360	13	Dmytro Marchuk, P. O. Box 713, Leechburg, Pa.
365	28	Michael Rudnianin, Box 34, Mahanoy Plane, Pa.
366	9	Peter Bachowsky, Box 28, Iselin, N. J.
368	18	John Pryhoda, 201 Boyden St., Woonsocket, R. I.
376	18	Michael Pirus, R.F.D. 1, Lublin, Wisc.
377	10	Yakim Migielicz, 2101 E. Elm, W. Franford, Ill.
378	25	Miss Nellie Zinick, 211 Lincoln Ave., Woodbine, N. J.
381	12	Michael Markewicz, 94 Edgewood St., Danbury, Conn.
382	14	Anna Zagibaylo, 303 N. Nice St., Frackville, Pa.
387	20	William Hirchycia, 71 Chestnut St., Williamantic, Conn.
389	19	Anna Tesluck, R 1, Yale, Mich.
391	27	Anne Chepil, 330 E. 15th St., New York 3, N. Y.
392	8	Max D. Paulisin, 1019 Pine St., Kemmerer, Wyo.
393	33	Michael Litwin, 221 E. 10th St., New York 3, N. Y.
394	8	Mary E. Tymoch, 389 Warhol Ave., Mahwah, N. J.
395	18	John Jacyszyn, 1843 Brunner St., Philadelphia, Pa.
401	24	Michael Lulka, Box 294, Sykesville, Pa.
402	14	John Sokolowsky, 1216 Grove St., Avoca, Pa.
404	30	Nicholas Dobransky, 413 Willow St., Olyphant, Pa.
407	21	Anna Maznick, 409 Garfield, Ave., Olyphant, Pa.
408	18	Nicholas Chomko, 262 Railroad Ave., Scranton, Pa.
409	24	Elias Hryshko, 906 Throop St., Dunmore, Pa.
410	13	S. Markievich, 119 River St., Olyphant, Pa.
411	18	Thomas Trach, 1003 Main St., Old Forge, Pa.
412	11	Michael Tkatch, 77 Ridge St., P. O. Box 22, Glen Lyon, Pa.
415	24	Lillian Dybas, 9219 Woodlawn Ave., Chicago, Ill.
416	8	Antone Lenartowick, 431 Globe St., Fall River, Mass.
418	18	Michael Kozmoski, 205 Pine St., Nanticoke, Pa.
419	7	Kay Makalus, 18 Liberty St., Newburgh, N. Y.
420	8	Mrs. D. K. Kordonowy, Box 651, Belfield, No. Dak.
422	22	Antoinette Swystun, 3720 N. 9th St., Philadelphia, Pa.
423	15	Stephen Shumeyko, 348 Boyden Ave., Maplewood, N.J.
424	9	John Onyschczak, 466 Fourth St., Plymouth, Pa.
425	12	William Kalinchuk, 124 S. Kensington Avenue, La Grange, Ill.
426	28	Miroslaw Komarnisky, 419 W. Center St., Centralia, Pa.
429	22	John Perkosky Jr., 1260 Birkbeck St., Freeland, Pa.
430	11	Mary Kostiuk, 928 No. Locust St., Hazelton, Pa.
433	25	Konstanty Shynkar, 28 North St., West Islip, N. Y.
434	12	Paul Suchowirsky, 5 Bushnell Pl., Norwich, Conn.
437	19	Helen Viscum, 1003 Valley Ave., Joliet, Ill.
438	21	Stephen Terlecky, 218 6th St., W. Easton, Pa.
442	23	Martin Sheska, 1832 Washington Ave., Northampton, Pa.
443	12	Ilko Boncion, Box 126, Rouyn, Que., Canada
444	24	John W. Koos, 7012 Michigan Ave., Deroit, Mich.
446	24	D. Feniuk, 7 Wood St., Kirkland Lake, Ont., Canada
448	32	John Falat, 510 Pancoast St., Dickson City, Pa.
450	7	Stephen Krul, 307 No. Holland Ave., Rankin, Pa.
451	15	Jefim Omelchenko, Rl, Grimsby, Ont., Canada
452	22	Mary Bilik, 4929 Melville, Ave., E. Chicago, Ind.
453	26	Jacob Kowalchuk, 672 Queen St., W., Toronto 3, Ont., Canada
454	11	Stella Linda Furman, 18 Lewiston Ave., Blackstone, Mass.
456	16	William Workewich, 72 Columbus Ave., Timmins, Ont., Canada
460	11	John Dykun, 430 Ottaway Ave., London, Ont., Can.
461	23	George Demedchuk, 19 Ontario Rd., Crowland, Ont. Canada
462	15	Peter Evanetz, 422 Allanburg, Rd., Thorold, So. Ont. Canada
463	18	Olga Rapko, 1808-A Victor St., St. Louis, Mo.
465	24	Joseph Diachyshyn, 240 10th Ave., Lachine, Que., Canada
466	20	George Kuzma, 27 Buffalo St., Brantford, Ont., Can.
467	8	Michael Hladio, 619 Linden Ave., Johnstown, Pa.
468	9	Pete Samits, RR 1, Niagara on the Lake, Ont., Can.
470	3	John Lenyk, P. O. Box 1, Val D'Or, Que., Canada
472	16	John Fitsik, 209 Lawrence St., Rome, N. Y.
475	15	Catherine Boyko, 134 Holland Ave., Lackawanna, N.Y.
478	18	Walter Hodowansky, 368 Sumach St., Toronto, Ont., Canada

Головний Екзекутивний Комітет У. Н. Союзу.

КОМУНІКАТ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ

Як вести працю на місцях?

Відповідь на це дають наступну:

Ню Йорк, Н. Й.

В залученню пересилаю чек на $10.00 як мою місячну жертву на поміч українським жертвам війни.

Радію, що і в нас створено власну нашу допомогову організацію, яка під вмілим проводом здобуває собі загальне довіря нашого громадянства. І коли кожен знас дасть жертву — то наша організація виконає вложене на неї завдання. Хоч я не бизнесмен — але звичайний робітник, я рішив дати що місяця жертву в сумі $10.00 і кличу других наших робітників, священиків, бизнесменів, щоб і вони це зробили — бо потреби нашого народу великі. Греки, поляки, жиди та другі народи складають великі суми. А ми? Ждемо хіба, що хтось за нас зробить.

Коли триста тисяч греків в Злучених Державах зложили сім міліонів долярів на поміч Греції, то чейже ми, українці яких нароховуєм не менше як 750,000, повинні зложити 10 міліонів долярів.

Скаже дехто, що це фантазія..

Ні не фантазія. Бо колиб кожна одиниця зложила свою жертву — то і 10 міліонів не булоб тяжко зібрати.

Я складатиму десять долярів кожного місяця і буду слідити, хто буде другий!

Бажаю повного успіху у Вашій праці.

Я. Удич.

Гемтремк,Міш.

В залученні чек на $330.00 від членів нашої організації, які стали спомагаючими членами Допомогового Комітету. Працю продовжаємо. Бажаємо Вам найкращих успіхів.

Український Демократичний Клюб.
Іван Чайковський, предс.,
Михайло Бабій, касієр;
Іван Заблоцький, секретар.

Перт Амбой, Н. Дж.

В залученні чек на $40.00 як членська вкладка нашої парохії, церковного хору Боян, Сестрицтва св. Анни та молодечої Організації.

Бог помагай Вашій праці.

о. І. Шуховський, парох.

Джерзі Сити, Н. Дж.

Щоби не бути позаду других, засилаю жертву одного доляра. Хоч жертва не велика, але вірте — від щирого серця. Дай Боже з Новим Роком досягнути одного міліона.

Микола Горішний.

Когус, Н. Й.

В залученні вкладка в сумі $10.00 від парохії св. Петра й Павла та наша особиста, як спомагаючих членів Допомогового Комітету.

Будемо працювати з Вами, щоб дати хоч малу поміч нашим братам та сестрам.

о. М. Мартинюк, парох;
Ф. Шершунович, секр.

Джерзі Сити, Н. Дж.

На річних зборах бр. св. Івана Хрестителя, 270 від. У. Н. Союзу зложив як членську вкладку до Українського Американського Допомогового Комітету суму $71.00.

Нехай Бог помагає Вашій успішній праці. Ми з Вами.

Микола Піхура, секр.

Форест Гілс, Н. Й.

Як коляду пересилаємо $10.00 на поміч українським жертвам війни.

Михайло і д-р Н. Гайворонські.

Нюарк, Н. Дж.

В залученні чек на суму $270.00 як збірка з віча в Нюарку та $30.00 зібрки з похорону. Хоч Нюарк не зібрав такої суми, яка припадає на нашу громаду, то треба признати, що віче сповнило своє завдання та вияснило багато справ. Наші люди переконались, що „варшавське сміття і грязь Москви" не перебирають в засобах, навіть коли ходить про чисто гуманітарну спарву. Дійсно треба бути „звіриною", щоби так перекручувати звіт звіча, як це зробили наші комунізуючі кацапи.

Бажаємо повного успіху.

Василь Хома,
предсідник віча.

Памятаймо, що сьогорічна коляда призначена на поміч українським жертвам війни.

Усі зібрані гроші пересилайте негайно до:

UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
847 N. FRANKLIN STREET
PHILADELPHIA 23, PA.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА...
КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ!

Книжки і журнали надіслані до редакції

„Календар Провидіння", стоваришення Українців Католиків в Америці на 1945 р. Зладив Богдан Катамай. З друкарні „Америка", у Філядельфії.

Календар обіймає 192 сторінки, вісімки. Попри календаріюм на 1945 р. є там поміщені вісти з церковного життя, між ін. адресар українсько-катол. духовенства; дальше з життя організаційного, поминальні статті й вірші на честь бл. п. митрополита Андрія Шептицькгоо, на честь Олександра Кошиця, деякі оригінальні вірші, інформаційні статейки й ін. подробиці. Із оригінальних статей є спомин о. Омеляна Ананевича „Місіонарські пригоди в Бразилії"; стаття Лонгина Цегельського „Невмируща Україна", та йогож ширша згадка про книжку "Annales de la Petite Russie" (Минувшина України), написана по французьки Жаном Беноа Шерером в 1788 р. і видана в Парижі. Антін Цурковський помістив „Дві недруковані композиції Дениса Січинського"; Евген Березинський „В рідній школі", діточу сценічну картину; о. Антін Борса „Незабутий Вечір" (різдвяне оповідання). Є теж вказівки для плекання здоровля, фотографії погибших вояків українського роду й т. п.

„Алманах", інформаційна книжка Українського Робітничого Союзу, 1945-1950. З друкарні „Народної Волі" у Скрентоні. Сторін 255, вісімки.

Книжка, згідно із наголовком, обіймає багатий інформаційний матеріял історичний, ґеографічний, хронольоґічний (всесвітний, американський, український). Є окрема стаття: „Політичні партії й робітничий рух у Канаді", перегляд подій „З історії Західної України", згадка про Галицько-Волинське Князівство, Культура Київської Руси, вісти про українців у Злучених Державах та про іміґрацію до Північної й Південної Америки і т. п.

„Ювилейний Календар книгарні Сурма на 1945 р.", виданий з нагоди 25-літнього існування книгарні й першої Української Радіо-Програми. Алманах присвячується памяти проф. Олександра Кошиця. Накладом фірми, Ню Йорк. Сторін 128, вісімки. Альманах містить передсмертну статтю Ол. Кошиця „Українська народня пісня на рекордах", разом із текстом пісень; статтю д-ра П. Маценка про бл. п. Кошиця, є теж вірші на честь небіжчика й фотографії з його похорону.

Ширші згадки поміщені про минуле й працю творця опери „Відьма" Павла Печеніги Углицького, про композитора Михайла Гайворонського, Михайла Скоробогача; поміщене „Укрнаїнське Весілля" — народня картина укладу Павла Гуменюка; стаття С. Демидчука присвячена „культурникови-підприємцеви" з нагоди чверть століття його праці; повно образків, вістей бизнесових і рад для здоровля, переклади по англійськи з Шевченка й провідник українських фірм у Ню Йорку. Окладинка срібної краски придумана бл. п. Михайлом Зазуляком.

„Громадське життя", ч. 4. За грудень 1944 р. Ню Йорк, Дітройт, Торонто, Виніпеґ. Ціна 25 центів. Сторін 32, вісімки. Статті: Н. Григоріїва: „Славянська Небезпека"; Віктора Чернова: „Проблеми міжнароднього миру й співжиття", а дальше „Союз Трудової Демократії" і „Сісіеф в Канаді".

„Календар Просвіти на 1945 рік", Буенос Айрес, Арґентина. Сторінок 160, вісімки. Окладинка із справжньою артистичною вінєтою В. Цимбала. У змісті находимо статтю в еспанській мові автора М. В. „Українська Іміґрація на Американськім Континенті"; оповідання Юрія Левчука: „Добро — з часом вертається"; Н. Крамера: „Спомини з життя в Місіонес"; Дмитра Брицького: „Місіонські Чумаки" (з життя українських поселенців); С. Гайка „Сірі люди"; кілька віршів В. Орлика і Лідії Макаруки (по еспанськи); кілька оповідань і статтей із життя европейських українців з поданням різних імен, отже важко вгадати, чи це самостійні писання, чи передруки. Є „Кутик для жінок" і окремий „Кутик для дітей" — зредаґував (віршом і прозою) Степан Дзюбак, рисунки виконав Степан Бахур; є довший „Кутик для господарів" з різноманітним матеріялом; є багато образків з життя арґентинських українців і порозкиданий матеріял про арґентинське громадське життя. Календар зредаґувала колеґія, ціна установлена $1.50. — Замітне, що календаріюм подає українські гр.-кат., і православні свята; українські свята після нового календаря; свята арґентинські (римо-кат.).

„Збірка фейлетонів", Грицько Романтичний, книжка І." Сторінок 80 малої вісімки. Накладом „Українського Слова" в Буенос Айрес (Арґентина) 1944. Є це самі вірші згаданого автора, а на окладинці зазначено що це „Гумор і сатира".

ДОСЯГНЕННЯ ВОЄННОЇ ПРОДУКЦІЇ В 1944 РОЦІ Є „ДОСИТЬ ДОБРІ"

Рада Воєнної Продукції видала при кінци минулого року заяву, в якій говориться про рекорд робітників воєнної продукції в 1944 році ось так:

„Досягнення робітників воєнного матеріялу в 1944 році є досить добрі, але в наступнім 1945 році вони повинні бути ще ліпші". — OBI.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 15. січня 1945 р. помер у 52. році життя

ЮРІЙ ЧОРНІЙ,

член У. Н. Союзу, від. 465, в Ломін. Кве., Канада.

Покійний походив зо села Вашківці, Буковина. До У. Н. Союзу вступив у 1943 р. Полишив у смутку дружину Марію, троє дітей: Олександра замуж. п. Гаргай, Евгенія і сина Василя, що служить у канад. армії, та чотири внуки.

Похорон відбувся 18. січня 1945 з Його дому до французької церкви, а відтак на католицький цвинтар. — В. Й. П.!

Секретар

Дня 14. січня 1945 року помер

АНТІН БАРТОХ,

довголітний член відділу 55 У. Н. Союзу в Куртіс Бей, Мд.

Покійний походив зо села Зарваниць, пов. Підгайці. Полишив у смутку жену Теклю, двох синів і дочку. Сини при війську: Франко лютенантом при марінс, Павло капралем при армії. Син Павло зістав увільнений на 40 днів відвідати хорого батька, який помер йому на руках. Дочка Текля є замужна, а її муж таксамо є при війську в Анґлії.

Похорон відбувся 17. січня.

В. Й. П.! А. Шандровський.

Дня 12. січня 1945 року помер у 63. орці життя

ПИЛИП ЧОРНІЙ,

член Бр. св. Арх. Михаїла, від. 476 У. Н. Союзу в Гудсон, Н. Й.

Покійний походив зо села Супрунівка, пов. Скалат, Західна Україна. Приступив до У. Н. Союзу в 1931 році. Покійний полишив у смутку жену Анну, сина Семена, що служить у збройних силах на Пацифіку, і дочку Антошку. Мати і обоє діти є членами У. Н. С. Також полишив 4 пасерби: Ілько, Марія, Анна і Ольга з роду Харкові з Нортгемптон. Похорон відбувся 15. січня з укр. прав. церкви св. Арх. Михаїла на цвинтар при участи членів і знайомих. — В. Й. П.! П. Маряк, секр.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

ГЕМТРЕМК, МІШ.

Зі забави на поміч Українському Конгресовому Комітетови.

Спільний комітет відділів У. Н. Союзу, а це: 20, 94 і 146, в Гемтремк, Міш., устроїв товариську забаву, а дохід з цеї забави розділено на народні цілі. При тім не забуто, що в Америці істнує Укр. Кон. Комітет, який потребує нашої піддержки на свою працю. Тому з доходу з цеї забави призначуємо на поміч Кон. Комітетови $50, та бажаємо Кон. Ком. найкращого успіху у дальшій праці.

За Комітет Союзових Відділів:

Максим Головчак, голова

Волод. Крушельницький, секр.

Микола Масталер, кас.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ТАРЗАН, ч. 1113. Тайне місце.

Три найвизначніші націсти поїхали до великого будинку.

Це було найбільше таємниче місце в цілім Райху. Що за чуда виробляли в ньому!

Будинок замикався зо середини масивними сталевими дверми.

Як три провідники ввійшли в середину, навіть їх довірену сторожу оставлено на дворі.